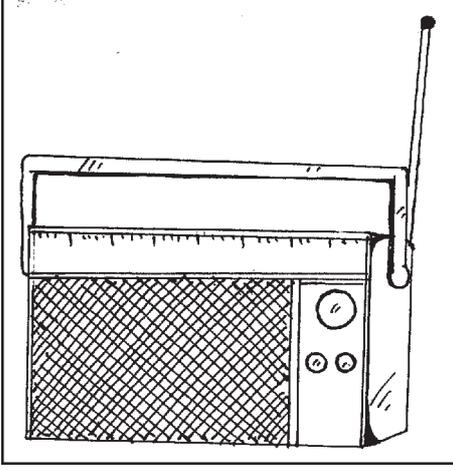
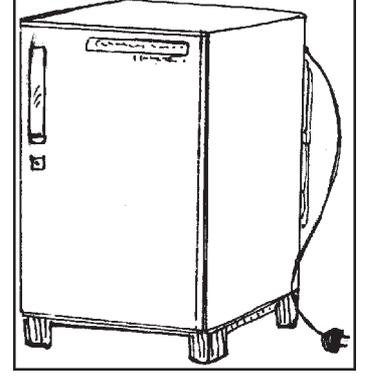

नवदशः पाठः विज्ञानस्य आविष्काराः

आधुनिकं युगं विज्ञानस्य आविष्काराणां युगम् अस्ति। अस्माकं गृहे अपि विज्ञानेन निर्मितानि बहूनि यन्त्राणि भवन्ति। यथा—

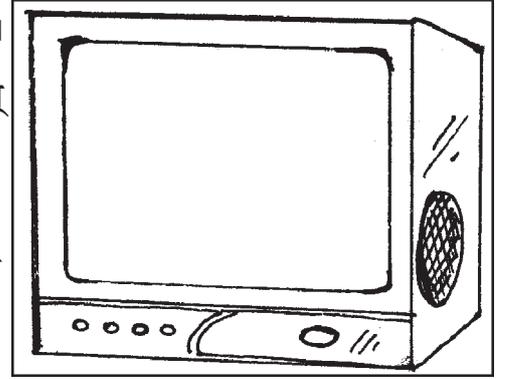
एतत् हिमशीतकम् अस्ति। अस्मिन् स्थापितानि वस्तूनि शीतलानि भवन्ति। अधुना गृहे-गृहे अस्य उपयोगः भवति। ग्रीष्मकाले अस्य उपयोगः अधिकः भवति।

एतत् आकाशवाणी-यन्त्रम् अस्ति। अनेन यन्त्रेण वयं समाचारान्, भाषणानि, गीतानि च शृणुमः। अनेके शैक्षिकाः कार्यक्रमाः अनेनैव प्रसारिताः भवन्ति।

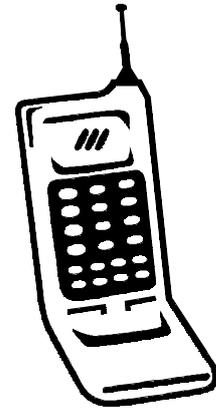
एतत् दूरदर्शनम् अस्ति। एतत् अत्याधुनिकं दृश्य-श्रव्यं साधनम् अस्ति।

दूरदर्शनेन वयं गीतानि, नाटकानि, समाचारान् इत्यादीन् शृणुमः पश्यामः च।

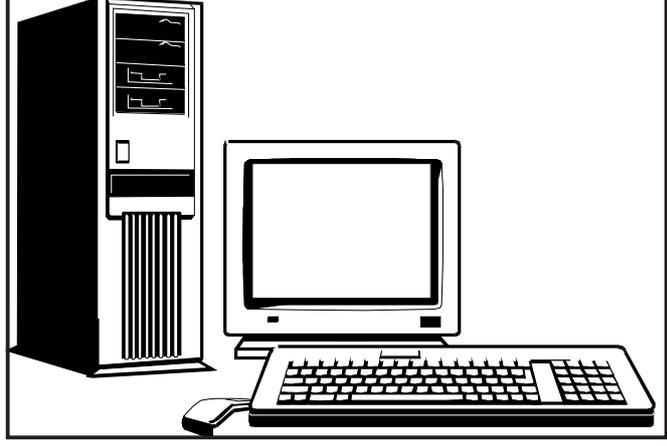

एतत् दूरवाणीयन्त्रम् अस्ति। अनेन यन्त्रेण जनाः दूरस्थैः जनैः सह वार्तालापं कुर्वन्ति।

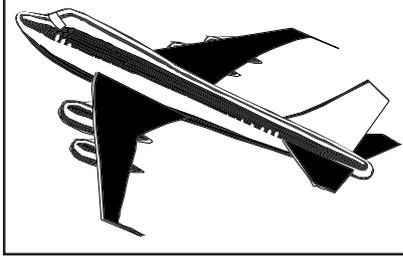
एतत् चलवाणी यन्त्रम् अस्ति। अनेन यन्त्रेण जनाः यात्रायां सर्वत्र वा अन्यैः जनैः सह वार्तालापं कुर्वन्ति।

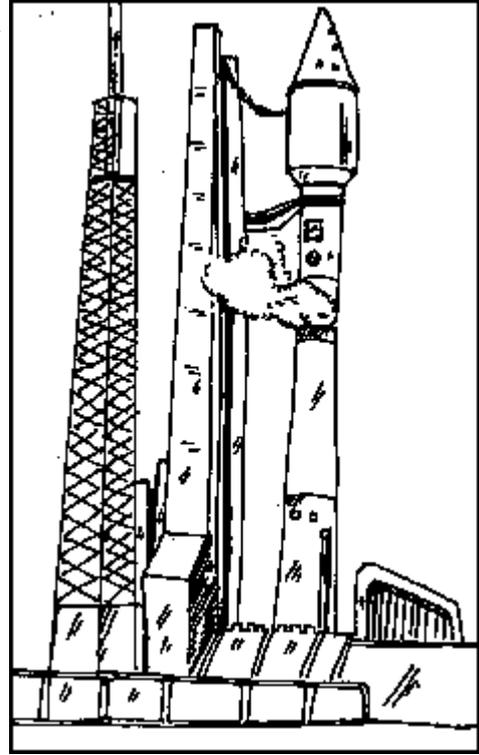
एतत् सङ्गणकयन्त्रम् अस्ति। अनेन सर्वेषु क्षेत्रेषु क्रान्तिकारिपरिवर्तनं जातम्। इदानीं शिक्षाक्षेत्रे अपि अस्य महती भूमिका अस्ति।

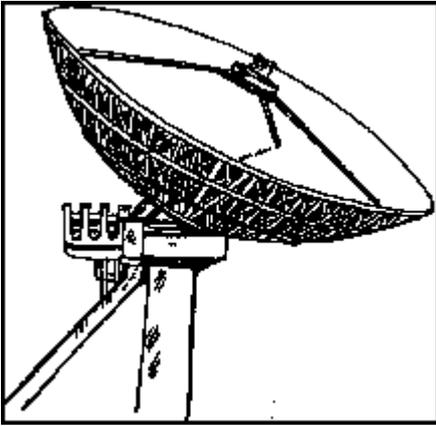
एतत् वायुयानम् अस्ति। एतद् द्रुतगत्या आकाशे उड्डयति। अनेन जनाः आकाशमार्गेण दूरस्थानं विदेशं वा गच्छन्ति।

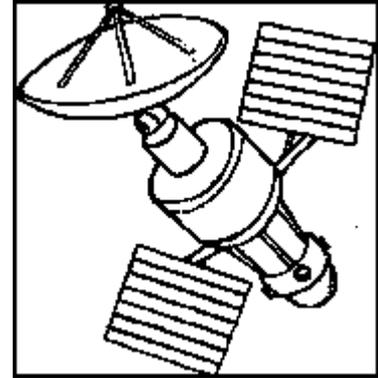
एतत् रॉकेटयन्त्रम् अस्ति। अस्य गतिः वायुयानात् अपि द्रुततरा भवति।

एतत् राडारयन्त्रम् अस्ति। एतत् यन्त्रं वायुयानस्य नियन्त्रणं करोति। रक्षाक्षेत्रे अस्य यन्त्रस्य महती भूमिका भवति।

एतत् उपग्रह-यन्त्रम् अस्ति। मानव-निर्मितेन अनेन यन्त्रेण सूचना सञ्चारज्ञानं, रक्षाक्षेत्रज्ञानं भौगोलिकज्ञानं

पर्यावरणज्ञानं च भवति।

सम्प्रति भारतदेशः अणुशक्तिसम्पन्नः देशः अस्ति। राष्ट्रस्य सुरक्षायाम् अणुशक्तेः महत्ता अस्ति।

उक्तं च-

“आवश्यकता आविष्काराणां जननी अस्ति।”

शब्दार्थः

यन्त्रम्	= यन्त्र, मशीन, उपकरण	हिमशीतकम्	= फ्रीज
सम्प्रति	= आजकल	उडुयति	= उड़ता है
महती	= महत्त्वपूर्ण	द्रुतरा	= अधिक तेज
सुरक्षायाम्	= सुरक्षा में	चलवाणी	= मोबाइल
सङ्गणकयन्त्रम्	= कम्प्यूटर		

अभ्यासः

१. एकपदेन उत्तरं लिखत—

- (क) वस्तूनि केन शीतलानि भवन्ति?
(ख) वायुयानं केन मार्गेण गच्छति?
(ग) कस्य यन्त्रस्य गतिः वायुयानात् द्रुतरा भवति?

२. उचितशब्दैः रिक्तस्थानानि पूरयत—

- (क) नाटकदर्शनं भवति। (दूरदर्शनस्य/दूरदर्शनेन)
(ख) शिक्षाक्षेत्रे महती भूमिका अस्ति। (सङ्गणकयन्त्रस्य/सङ्गणकयन्त्राय)
(ग) वार्तालापः भवति। (दूरभाषयन्त्रेण/दूरभाषयन्त्रस्य)

३. उचितं मेलयत—

(अ)	(ब)
(क) दूरदर्शनम्	यात्रा
(ख) वायुयानम्	श्रवणम्
(ग) दूरवाणीयन्त्रम्	दृश्य-श्रव्यम्
(घ) आकाशवाणीयन्त्रम्	त्वरितकार्यम्
(ङ) सङ्गणकयन्त्रम्	वार्तालापः

४. बहुवचनं लिखत—

	धातुः	एकवचनम्	बहुवचनम्
(क)	अस्	अस्ति
(ख)	भू (भव्)	भवति
(ग)	गम् (गच्छ्)	गच्छति